

RP 28/2001 rd

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till ändring av lagen om studiestöd

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att lagen om studiestöd ändras så att de i lagen angivna marktbeloppen ändras till euro och cent. Ändringarna skall utföras med hjälp av den fastställda omräkningskoefficienten. Omräkningarna utförs i huvudsak med en cents noggrannhet enligt de omräknings- och avrundningsregler som ingår i rådets förordning om saken. Med en cents noggrannhet bestäms om storleken på studiepenningen, vuxenstudiepenningen samt bostadstillägget. Av ändamålsenlighetsskäl föreslås emellertid att de inkomstgränser som anges i lagen avrundas uppåt till närmaste hela euro eller hela

fem euro eller närmaste hela tio eller hundra euro. Det föreslås även att beloppen av statsborgen för studielån avrundas uppåt med tio euros noggrannhet.

Propositionen utgör en del av en större helhet där de marktbelopp som ingår i lagstiftningen om förmåner inom utkomstskyddet på olika förvaltningsområden ändras till euro, då euron från ingången av 2002 även har blivit kontant valuta i de länder som hör till Europeiska unionens ekonomiska och monetära union och de nationella valutorna tas ur bruk.

Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2002.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge

Den 1 januari 1999 blev euron gemensam officiell valuta i de länder, även Finland, som hör till Europeiska unionens ekonomiska och monetära union. Vid samma tidpunkt infördes euron som kontovaluta i Finland samtidigt som den fasta omräkningskursen 5,94573 fastställdes. Bestämmelser om införandet av euron finns i tre förordningar som antagits av Europeiska unionens råd. Rådets förordning (EG) nr 1103/97 om vissa bestämmelser som har samband med införandet av euron, sedan euroförordningen, innehåller bestämmelser närmast om kontinuiteten av avtal samt omräknings- och avrundningsbestämmelser. Rådets förordning (EG) nr 974/98 om införande av euron innehåller bestämmelser om vilka länder som kommer med i den första etappen samt om förhållandet mellan euron och de nationella valutaenheterna under övergångstiden 1.1.1999—31.12.2001. I rådets förordning (EG) nr

2866/98 om omräkningskurserna mellan euron och valutorna för de medlemstater som inför euron fastställs de oåterkalleliga omräkningskurserna mellan euron och valutaenheten i de medlemsländer som tar i bruk euro.

Euron införs allmänt efter den treåriga övergångsperioden, dvs. den 1 januari 2002, då euron blir enda valutaenhet i Finland. Sedlar och mynt i euro sätts i omlopp den 1 januari 2002 och de är från den dagen lagliga betalningsmedel. Sedlar och mynt i mark bibehåller dock sin ställning som lagliga betalningsmedel till utgången av februari 2002. Därefter är euron den enda valutan som är i bruk. Den offentliga förvaltningen, pensionsanstalterna och den övriga försäkringssektorn övergår till euro den 1 januari 2002, och från och med detta datum betalas alla förmåner ut i euro. Fram till utgången av 2001 betalas alla förmåner i mark.

Enligt de principer som regeringens finanspolitiska ministerutskott fastställde den

11 januari 2000 skall markbeloppen i författningar ändras till euro och cent från den 1 januari 2002 med hjälp av den fastställda omräkningskoefficienten. Avrundningarna görs enligt euroförordningen till närmaste cent. Omräkningen av de förmånsbelopp i mark som anges i olika förordningar görs i regel med en cents noggrannhet. Enligt de ovan nämnda principerna kan avvikelser göras från denna noggrannhet då det inte direkt är fråga om ett förmånsbelopp och det är ändamålsenligt att bibehålla bestämmelsens tidigare, mer allmänna än en cents noggrannhetsnivå. En cents noggrannheten kan frångås närmast i fråga om vissa inkomstgränser och administrativa gränsvärden. Vid avvikelser från en cents noggrannheten bör omräkningen dock utföras så kostnadsneutralt som möjligt. I enlighet med de av det finanspolitiska ministerutskottet fastställda principerna bestäms om storleken på statsborgen för studielån med avvikelser från de allmänna principerna, med fem eller tio euros noggrannhet. En förmånstagare får inte på grund av ändringen hamna utanför stödsystemet. Kritiska gränsvärden, såsom lägsta belopp som betalas ut, avrundas således till närmaste cent som är förmånligast för förmånstagaren.

I lagen om studiestöd (65/1994) finns sammanlagt 14 lagrum som innehåller markbelopp eller hänvisningar till markbelopp. Beloppen och maximibeloppen på de förmåner som regleras i lagen om studiestöd anges i regel med 10 eller 100 marks noggrannhet. Inkomstgränserna i samband med behovsprövningen av studiestöd och räknereglerna för återkrav av studiestöd uttrycks antingen med 1 000 eller 10 000 marks noggrannhet. Eftersom förmånerna enligt lagen om studiestöd inte är bundna till något index, har förmånsbeloppen kvarstått på den ursprungliga noggrannhetsnivån.

I 11 § lagen om studiestöd bestäms om studiepenningens belopp. Studiepenningens belopp uttrycks i hela tio mark och maximibeloppen för studiestöd som höjs på basis av föräldrarnas inkomster uttrycks med femtio marks noggrannhet. Gränserna för föräldrarnas inkomster för att förhöjning skall beviljas uttrycks i hela tusen mark.

I lagens 13 § 1 mom. bestäms om vuxenstudiepenningens belopp. Beloppet uttrycks

som en bestämd procent av den sökandes skattepliktiga förvärvsinkomster före studierna. Vuxenstudiepenningens minimi- och maximibelopp uttrycks emellertid i hela tio och hela hundra mark.

I lagens 14 a § bestäms om bostadstilläggets belopp. Beloppet anges i procent av den sökandes månadshyra, bruksvederlag eller därmed jämförbara månatliga boendekostnader. Enligt lagrummet beaktas boendekostnaderna bara upp till en viss gräns, som anges med fem marks noggrannhet. Bostadstilläggets maximibelopp för en studerande som bor i en bostad som föräldern äger eller som hyrs av föräldern samt för en studerande som studerar på en avgiftsbelagd linje i en folkhögskola eller ett idrottsutbildningscenter och som bor i läroanstaltens elevhem, anges med 50 marks noggrannhet. Bostadstilläggets belopp för den som studerar utomlands anges med fem marks noggrannhet. De minsta boendekostnader som berättigar till bostadstillägg uttrycks i hela hundra mark.

I 16 § 1 mom. bestäms om storleken på statsborgen för studielån. Beloppen anges med hundra marks noggrannhet. Om statsborgensbeloppet för den som studerar utomlands bestäms i förordningen om studiestöd (260/1994).

I lagens 3 kap., som gäller ekonomisk behovsprövning, ingår bestämmelser om hur den studerandes egna inkomster, föräldrarnas inkomster samt makens inkomster inverkar på studiestödsbeloppet. I 17 § bestäms om vilken inverkan den studerandes egna inkomster har på studiepenningen och bostadstillägget och i 18 § om inkomsternas inverkan på vuxenstudiepenningen. I bägge lagrummen uttrycks inkomstgränserna per månad med 1 000 marks noggrannhet. Bestämmelser om vilken inverkan föräldrarnas inkomster har på studiepenningen och bostadstillägget finns i 19 §. Föräldrarnas årsinkomstgräns anges med 1 000 marks noggrannhet. Om verkningarna av makens inkomster på bostadstillägget bestäms i 19 a §. Makens årsinkomstgräns enligt denna paragraf anges med 10 000 marks noggrannhet. Beräkningsreglerna för hur inkomster som överstiger inkomstgränsen inverkar på förmånsbeloppet uttrycks i 19 och 19 a § med 1 000 marks noggrannhet.

I 21 § 1 mom. bestäms om minsta belopp som beviljas per månad. Det anges med tio marks noggrannhet.

I 27 § 4 mom., som gäller återkrav, bestäms om återkrav av studiepenning och bostadstillägg i fall då den studerandes årsinkomster har överskridit det i 17 § avsedda fribeloppet. Momentet ändrades den 1 januari 2001, men det tillämpas första gången först vid de återkrav som gäller 2001 och som verkställs 2003. Enligt lagrummet återkrävs för varje påbörjad överskridning av fribeloppet med 6 000 mark hela studiepenningen och bostadstillägget för en stödmånad. Beloppet i räkneregeln baserar sig på skillnaden mellan fribeloppet för en stödmånad och fribeloppet för en månad utan stöd. Bestämmelsen om att stöd inte skall återkrävas när överskridningen av fribeloppet är liten anges med 1000 marks noggrannhet.

Lagens 41, 46, 48 och 58 § som gäller skyldigheten att lämna uppgifter, finansiering, höjning av förmån respektive skötseln av uppgifter enligt den upprädda lagen om studiestöd (28/1972) under övergångsperioden, innehåller i den finska språkdräkten hänvisningar till markbelopp.

2. Föreslagna ändringar

Regeringen utgår från att markbeloppen i alla författningar som gäller förmåner som Folkpensionsanstalten verkställer ändras till euro från början av år 2002. Omräkningen görs i regel med hjälp av den fastställda omräkningskoefficienten samt enligt avrundningsregeln i euroförordningen.

I propositionen föreslås att de markbelopp som ingår i lagen om studiestöd och som direkt gäller storleken på en förmån omräknas till euro och cent med hjälp av den fastställda omräkningskoefficienten. Det föreslås att studiepenningens och vuxenstudiepenningens belopp, som för närvarande i regel uttrycks med tio marks noggrannhet, skall anges med en cents noggrannhet. Med en cents noggrannhet föreslås likaså höjningen av studiepenningen samt bostadstilläggsbeloppet bli angivna. Eftersom de maximi- och minimibelopp beträffande boendeutgifterna som beaktas i bostadstillägget inverkar direkt på bostadstilläggets maximi- och minimibelopp fö-

reslås att även de anges med en cents noggrannhet. Avrundningen sker enligt euroförordningen så att avrundning av 5 till närmaste cent tillämpas. Enligt den undantagsregel som fastställs i regeringens finanspolitiska ministerutskotts allmänna principer om förmånsbelopp föreslås att storleken på statsborgen för studielån avrundas uppåt till närmaste tio euro. Samtidigt föreslås att bestämmelsen om storleken på statsborgen för studielån för den som studerar utomlands överförs från förordningen om studiestöd till lagen om studiestöd.

Enligt de principer som regeringens finanspolitiska ministerutskott har fastställt kan avvikelse från en cents noggrannheten göras då det inte direkt är frågan om ett förmånsbelopp och det är ändamålsenligt att bibehålla en noggrannhetsnivå som är allmännare än en cents noggrannheten. Sådana undantag kan göras närmast då vissa inkomstgränser och administrativa gränsvärden omräknas.

Det föreslås att fribeloppet i studiestödslagens bestämmelse om hur en studerandes egna inkomster inverkar på studiepenningen och bostadstillägget avrundas uppåt till närmaste hela fem euro. En studerande skall kunna ha inkomster på 505 euro per månad då han eller hon har fått studiepenning eller bostadstillägg samt 1 515 euro per månad då han eller hon inte har fått studiepenning eller bostadstillägg. Om en studerande under kalenderåret har lyft studiepenning eller bostadstillägg för t.ex. nio månader, uppgår fribeloppet för detta år till 9 090 euro. Inkomstgränsen per månad för en studerande som får vuxenstudiepenning föreslås likaså bli avrundad uppåt till närmaste hela fem euro.

Inkomstgränserna i studiestödslagens bestämmelser om hur den studerandes föräldrars samt makes inkomster inverkar på studiestödets belopp föreslås av ändamålsenlighetsskäl bli avrundade uppåt till närmaste hela hundra euro. I den gällande lagen anges dessa inkomstgränser med 1 000 och 10 000 marks noggrannhet och de är inte bundna till något index. Eftersom det är frågan om inkomstgränser som gäller årsinkomsten, är det då de omräknas ändamålsenligt att tillämpa en mer allmän noggrannhetsnivå än vad som gäller inkomstgränser för månatliga inkom-

ter. Beloppet i räkneregeln som gäller överskridning av årsinkomstgränsen avrundas uppåt till närmaste tio euro.

Beloppet i bestämmelsen om återkrav av studiestöd baserar sig på skillnaden mellan fribeloppet för en stödmånad och fribeloppet för en månad utan stöd, och ändras således till 1 010 euro.

Eftersom den allmänna utgångspunkten är att ingen på grund av omräkningen helt får förlora sin rätt till stöd, skall det nuvarande markbeloppet i studiestödlagens bestämmelse om den minsta förmån som beviljas omvandlas till euro och cent med en avrundning av slutresultatet till närmaste cent i den riktning som är förmånligast för stödtagaren.

Det föreslås att hänvisningarna till markbelopp i vissa av studiestödslagens bestämmelser ändras så att uttrycket markbelopp ersätts med belopp. En del av hänvisningarna behöver ändras enbart i lagens finska språkdräkt.

3. Propositionens ekonomiska verkningar

I statsbudgeten för 2001 har under momentet studiestöd och bostadstillägg reserverats sammanlagt 3,8 miljarder mark. År 2001 uppskattas antalet studerande som får studiepenning till 238 000 och antalet som får bostadstillägg till 130 000. Den omräkning av den i mark angivna gränsen för föräldrarnas inkomst till euro som föreslås i propositionen kommer att öka bostadstilläggets belopp för ca 2 000 studerande med sammanlagt ca 100 000 mark och studiepenningens belopp för ca 2 500 studerande med sammanlagt ca 250 000 mark.

Avrundningen av det maximala statsborgensbeloppet för studielån kommer att öka de årligen beviljade statsborgensbeloppen med knappt två miljoner mark. År 2000 beviljades studielån på basis av statsborgen för studielån till sammanlagt 1 238 miljoner mark. I övrigt har propositionen inga väsentliga kostnadsverkningar.

4. Beredningen av propositionen

Finansministeriets EMU-projekt godkände

den 18 december 1997 Finlands nationella övergångsplan för införande av euron. I undervisningsministeriet uppgjordes i maj 1998 en plan över de åtgärder som behövs på undervisningsministeriets förvaltningsområde om Finland eventuellt ansluter sig till Europeiska ekonomiska och monetära unionen i den tredje etappen den 1 januari 1999 (Undervisningsministeriets arbetsgruppspromemorior 1998:7). Undervisningsministeriet deltog även i författningsarbetsgruppens arbete inom ett av social- och hälsovårdsministeriet i mars 1999 tillsatt projekt för införande av euron. Ledningsgruppen för projektet lade i sin promemoria den 30 november 1999 fram principer för omräkningen av belopp som anges i mark till euro i fråga om förmåner inom utkomstskyddet på social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde och andra förvaltningsområden. Övergången till euro inom statsförvaltningen har koordinerats av EMU-projektets arbetsgrupp för den offentliga sektorn.

Regeringens finanspolitiska ministerutskott har godkänt att de principer som lades fram av ledningsgruppen för det av social- och hälsovårdsministeriet tillsatta projektet för införande av euron används som allmänna anvisningar då belopp i mark omvandlas till euro i lagstiftning om förmåner inom utkomstskyddet. I enlighet med dessa principer omräknas markbeloppen i författningarna från den 1 januari 2002 till euro och cent med tillämpning av den fastställda omräkningskoefficienten. Avrundningarna görs enligt euroförordningen. Inkomst- och förmögenhetsgränser samt vissa administrativa gränsvärden kan emellertid avrundas till hela euro eller belopp i euro som slutar på 0. Om avvikelser görs från en cents noggrannheten, skall strävan vara att omräkningen likväl alltid genomförs så kostnadsneutralt som möjligt. En förmånstagare får inte på grund av omräkningen hamna utanför stödsystemet.

Denna proposition har beretts med iakttagande av de ovan beskrivna principer som finanspolitiska ministerutskottet har fastställt. Den har beretts som tjänsteuppdrag vid undervisningsministeriet i samråd med Folkpensionsanstalten.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslaget

11 §. *Studiepenningens belopp.* Markbeloppen i fråga om studiepenningar och höjningar av dem i paragrafens 1 och 4 mom. omräknas till euro med hjälp av den fastställda omräkningskoefficienten och avrundas till närmaste cent i enlighet med euroförordningen. Inkomstgränserna i paragrafens 4 och 5 mom. omvandlas till euro och avrundas uppåt till närmaste hela hundra euro. Markbeloppet i räkneregeln i 5 mom. omräknas till euro och avrundas uppåt till närmaste hela tio euro.

13 §. *Vuxenstudiepenningens belopp.* Markbeloppen i paragrafens 1 mom. ändras till euro med hjälp av den fastställda omräkningskoefficienten och avrundas till närmaste cent i enlighet med euroförordningen.

14 a §. *Bostadstilläggets belopp.* Det i paragrafens 1 mom. angivna maximibeloppet för boendeutgifter som beaktas i bostadstillägget, maximibeloppen för bostadstillägg enligt 2 och 3 mom. i vissa fall samt det i 4 mom. angivna minimibeloppet för boendeutgifter som beaktas i bostadstillägget omräknas till euro med hjälp av den fastställda omräkningskoefficienten och avrundas till närmaste cent i enlighet med euroförordningen

16 §. *Statsborgens storlek.* De i paragrafens 1 mom. angivna beloppen beträffande statsborgen för studielån omräknas till euro med avrundning uppåt till närmaste hela tio euro. Det föreslås även att den bestämmelse om statsborgensbeloppet för studier utomlands som ingår i 17 § förordningen om studiestöd tas in i paragrafens 1 mom. Beloppet omräknas till euro och avrundas uppåt till närmaste hela tio euro.

17 §. *Hur studerandens egna inkomster inverkar på studiepenningen och bostadstillägget.* Markbeloppet i 1 mom. 1 punkten omräknas till euro med avrundning uppåt till närmaste hela euro och markbeloppet i 2 punkten till närmaste fem euro.

18 §. *Inkomsternas inverkan på vuxenstudiepenningen.* Inkomstgränsen i paragrafens 2 mom. omräknas till euro med avrundning uppåt till närmaste fem euro. Den finska

språkdräkten i hänvisningen "koulutus- tai erorahastolakiin (537/1990)" i 2 mom. föreslås bli rättad till "koulutus- ja erorahastosta annettuun lakiin". Eftersom felet inte funnits i den svenska texten krävs ingen motsvarande rättelse i den svenska språkdräkten. Hänvisningen till den upphävda statstjänstemannalagen (755/1986) rättas till en hänvisning till den gällande statstjänstemannalagen (750/1994).

19 §. *Beaktande av föräldrarnas inkomster.* Den i paragrafens 3 mom. angivna inkomstgränsen ändras till euro med avrundning uppåt till närmaste hela hundra euro. Beloppet som anges i räkneregeln ändras från mark till euro med avrundning uppåt till närmaste hela tio euro.

19 a §. *Beaktande av makens inkomster när bostadstillägg beviljas.* Den inkomstgräns som anges i paragrafens 1 mom. omräknas till euro med avrundning uppåt till närmaste hela hundra euro. Beloppet i lagrummets räkneregeln omräknas från mark till euro med avrundning uppåt till närmaste hela tio euro. Det föreslås att rubriken på paragrafen rättas till Beaktande av makens *inkomster* när bostadstillägg beviljas.

21 §. *Minsta förmån som beviljas.* Den minsta förmånen som beviljas omvandlas till euro med hjälp av den fastställda omräkningskursen och avrundas nedåt till närmaste cent. Bemyndigandet i paragrafens 2 mom. om att genom förordning bestämma om avrundning av månadsbeloppet av studiepenningen och bostadstillägget föreslås bli upphävt såsom onödigt då studiepenningens och bostadstilläggets belopp i euro anges direkt på centnivå. Avrundningen nämns inte heller längre i rubriken på paragrafen.

27 §. *Återkrav.* Det i paragrafens 4 mom. angivna markbeloppet i regeln för hur återkrav på basis av den studerandes egna inkomster skall räknas ut ändras till 1 010 euro. Det belopp med vilket fribeloppet maximalt kan överskridas utan att det utgör en grund för återkrav av stöd som betalats ut till för stort belopp avrundas uppåt till närmaste hela tio euro.

41 §. *Skyldighet att lämna uppgifter.*

"Markkamäärä" i paragrafens 4 mom. i den finska texten ändras till "rahamäärä". Eftersom ordet belopp redan används i den svenska texten föranleder detta inga ändringar i den svenska språkdräkten.

46 §. *Finansiering.* Uttrycket markbelopp i paragrafens 2 mom. ersätts med belopp.

48 §. *Höjning av förmån.* "Markkamäärä" som förekommer i den finska texten ändras till "määrä". Eftersom ordet belopp redan används i den svenska texten föranleder detta inga ändringar i den svenska språkdräkten. I överensstämmelse med den nya grundlagen ändras "förordning" till "förordning av statsrådet".

58 §. *Övergångsstadgande som gäller sköt-*

seln av uppgifter enligt den upphävda lagen om studiestöd. "Markkamäärä" i paragrafens 4 mom. i den finska texten ersätts med "määrä". Eftersom ordet belopp redan används i den svenska texten föranleder detta inga ändringar i den svenska språkdräkten.

2. Ikraftträdande.

Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2002. Lagens 27 § 4 mom. tillämpas första gången på återkrav av överbetalt stöd efter att beskattningen för 2001 har verkställts.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av lagen om studiestöd

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 21 januari 1994 om studiestöd (65/1994) 11 §, 13 § 1 mom., 14 a och 16 §, 17 § 1 mom., 18 § 2 mom., 19 § 3 mom., 19 a och 21 §, 27 § 4 mom., den finska språkdräkten i 41 § 4 mom. och 58 § 4 mom. samt 46 § 2 mom. och 48 §,

av dessa lagrum 11 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 940/1995, 49/1997 och 41/2000, 13 § 1 mom. och 19 § 3 mom. sådana de lyder i nämnda lag 940/1995, 14 a och 19 a § sådana de lyder i nämnda lag 41/2000, 16 § sådan den lyder i lag 1277/2000, 17 § 1 mom. sådant det lyder i lag 920/1997, och 27 § 4 mom. sådant det lyder i lag 1099/2000, som följer:

11 §

Studiepenningens belopp

Om inte något annat följer av 17—22 § är studiepenningen per månad

1) för en studerande som bor hos sin förälder 38,68 euro i högskolor och 21,86 euro i andra läroanstalter, om den studerande är yngre än 20 år, samt 105,96 euro i högskolor och 63,91 euro i andra läroanstalter, om den studerande har fyllt 20 år,

2) för en studerande som bor någon annanstans än hos sin förälder 126,14 euro i högskolor och 84,09 euro i andra läroanstalter, om den studerande är yngre än 18 år, samt

3) för en studerande som bor någon annanstans än hos sin förälder 259,01 euro i högskolor och 213,60 euro i andra läroanstalter, om den studerande har fyllt 18 år eller är gift eller underhållsskyldig.

Om en studerande bor i en bostad som han eller hon hyr av sin förälder eller som ägs av föräldern och den finns i samma fastighet som föräldrarnas stadigvarande bostad, beviljas studiepenning till samma belopp som till en studerande som bor hos sin förälder.

Genom förordning av statsrådet kan bestämmas att studiepenningens belopp också i andra läroanstalter är detsamma som i högskolorna, om inga studiesociala förmåner är förbundna med studierna.

Om föräldrarnas sammanlagda nettoförvärvs- och nettokapitalinkomster enligt 30 § inkomstskattelagen (1535/1992) är högst 13 800 euro per år, kan studiepenningen höjas enligt följande:

1) en studiepenning på 38,68 euro med högst 58,87 euro,

2) en studiepenning på 21,86 euro med högst 42,05 euro,

3) en studiepenning på 105,96 euro med högst 126,14 euro,

4) en studiepenning på 63,91 euro med högst 84,09 euro,

5) en studiepenning på 126,14 euro med högst 126,14 euro, och

6) en studiepenning på 84,09 euro med högst 84,09 euro.

Höjningen minskas med 10 procent för varje helt belopp av 1 380 euro som överskrider inkomstgränsen. Om den sammanlagda inkomsten överstiger 26 100 euro per år betalas ingen höjning.

Rätten till åldersrelaterad högre studiepenning enligt 1 mom. 1 och 3 punkten uppkommer i början av den månad då stödtagaren uppnår den ålder som anges i respektive punkt.

13 §

Vuxenstudiepenningens belopp

Vuxenstudiepenningen är 25 procent av nivån på den studerandes fasta skattepliktiga förvärvsinkomster eller motsvarande inkomster per månad före studierna, dock minst 259,01 euro och högst 470,93 euro i månaden.

14 a §

Bostadstilläggets belopp

Bostadstillägget är 80 procent av månadshyran, bruksvederlaget eller med dessa jämförbara månatliga boendekostnader av fast storlek enligt hyresavtalet eller bostadsrättsavtalet. När bostadstillägg beviljas beaktas inte boendekostnader till den del de överstiger 214,44 euro. En studerandes andel av boendekostnaderna fås genom att boendekostnaderna för hela bostaden divideras med antalet boende, om inte någon annan fördelingsgrund godkänns av särskilda skäl.

Om en studerande bor i en bostad som han eller hon hyr av sin förälder eller som föräldern äger, är bostadstillägget högst 58,87 euro i månaden. Bostadstillägget för en studerande som studerar på avgiftsbelagda linjer vid en folkhögskola eller ett idrottsutbildningscenter är 58,87 euro i månaden, om den studerande bor i läroanstaltens elevhem.

Bostadstillägget för den som studerar utomlands är 180,80 euro i månaden. Undervisningsministeriet kan bestämma att bostadstillägget för den som studerar utomlands är mindre än detta, om hyresnivån i studielandet är låg.

Bostadstillägg betalas inte, om boendekostnaderna understiger 33,63 euro i månaden.

16 §

Statsborgens storlek

Beloppet av statsborgens för studielån är 220 euro per stödmånad för den som fyllt 18 år, för den som får vuxenstudiepenning eller vuxenutbildningsstöd dock 310 euro. Om den sökande är yngre än 18 år beviljas 160 euro i borgen. Rätten till högre statsborgens börjar vid ingången av den månad då den studerande fyller 18 år. Beloppet av statsborgens för studielån för den som studerar utomlands är 360 euro per stödmånad.

Under de terminer då den studerande får studiestöd eller vuxenutbildningsstöd höjs beloppet av statsborgens med det tillägg på studielånet som kreditinstitutet beviljar den studerande för betalning av den ränta på stu-

dielånet som förfaller till betalning under studieåret.

17 §

Hur studerandens egna inkomster inverkar på studiepenningen och bostadstillägget

En studerande kan under ett kalenderår utöver studiepenning och vuxenstudiepenning ha andra skattepliktiga inkomster och stipendier som är avsedda att trygga utkomsten till ett belopp som kallas fribelopp. Fribeloppet räknas så att studeranden kan ha

1) inkomster uppgående till 505 euro för varje månad då han eller hon har fått studiepenning eller bostadstillägg, samt

2) inkomster uppgående till 1 515 euro för varje månad då han eller hon inte har fått studiepenning eller bostadstillägg.

18 §

Inkomsternas inverkan på vuxenstudiepenningen

En studerande har rätt till vuxenstudiepenning om de andra skattepliktiga inkomsterna eller ett stipendium som är avsett att trygga utkomsten uppgår till i genomsnitt högst 340 euro i månaden under terminens stödmånader. Som inkomst betraktas dock inte yrkesutbildningsbidrag och vuxenutbildningstillägg till avgångsbidrag som betalas med stöd av lagen om utbildnings- och avgångsbidragsfonden (537/1990) eller statstjänstemannalagen (750/1994) eller med stöd av någon annan lag.

19 §

Beaktande av föräldrarnas inkomster

En studerande har rätt till studiepenning och bostadstillägg till fullt belopp, om föräldrarnas sammanlagda nettoförvärvs- och nettokapitalinkomster enligt 30 § inkomstskattelagen är högst 27 300 euro per år. Studiepenningen och bostadstillägget minskas med fem

procent för varje helt belopp av 680 euro som överskrider inkomstgränsen.

19 a §

Beaktande av makens inkomster när bostadstillägg beviljas

En studerande har rätt till bostadstillägg till fullt belopp om makens nettoförvärvs- och nettokapitalinkomster enligt 30 § inkomstskattelagen är högst 15 200 euro per år. Bostadstillägget minskas med 10 procent för varje helt belopp av 680 euro som överskrider inkomstgränsen.

Om makarna inte bor i samma bostad beaktas dock inte makens inkomster.

21 §

Minsta belopp som beviljas

Studiepenning och bostadstillägg beviljas inte, om det sammanlagda beloppet av en månadspost understiger 8,40 euro.

27 §

Återkrav

Om en studerandes årsinkomst enligt 17 § 1 mom. överstiger fribeloppet, återkrävs en stödmånads studiepenning och bostadstillägg för varje påbörjat överstigande belopp av 1 010 euro i kronologisk ordning med början från kalenderårets sista stödmånad. Om fribeloppet har överskridits med högst 170 euro, återkrävs dock inte stöd som betalats ut till för stort belopp. Stödtagaren ges ett förslag till

beslut om återkrav av stöd som betalats ut till för stort belopp. Beslutet enligt förslaget träder i kraft, om stödtagaren inte inom den tid som reserverats för anförande av besvär skriftligen begär att ärendet skall behandlas på nytt.

46 §

Finansiering

Folkpensionsanstalten skall fem vardagar före den dag då studiepenningarna, vuxenstudiepenningarna och bostadstilläggen betalas meddela staten en uppskattning av beloppet av de studiepenningar, vuxenstudiepenningar, bostadstillägg, borgensansvar och måltidsstöd som skall betalas den följande månaden. Staten skall senast en vardag före nämnda betalningsdag på basis av meddelandet betala Folkpensionsanstalten det belopp som anges i meddelandet.

48 §

Höjning av förmån

De belopp som anges i denna lag kan höjas genom förordning av statsrådet.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2002. Dock tillämpas 27 § 4 mom. för första gången på återkrav som gäller 2001.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 6 april 2001

Republikens President

TARJA HALONEN

Kulturminister *Suvi Lindén*

Lag**om ändring av lagen om studiestöd**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 21 januari 1994 om studiestöd (65/1994) 11 §, 13 § 1 mom., 14 a och 16 §, 17 § 1 mom., 18 § 2 mom., 19 § 3 mom., 19 a och 21 §, 27 § 4 mom., den finska språkdräkten i 41 § 4 mom. och 58 § 4 mom. samt 46 § 2 mom. och 48 §,

av dessa lagrum 11 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 940/1995, 49/1997 och 41/2000, 13 § 1 mom. och 19 § 3 mom. sådana de lyder i nämnda lag 940/1995, 14 a och 19 a § sådana de lyder i nämnda lag 41/2000, 16 § sådan den lyder i lag 1277/2000, 17 § 1 mom. sådant det lyder i lag 920/1997, och 27 § 4 mom. sådant det lyder i lag 1099/2000, som följer:

Gällande lydelse

11 §

Studiepenningens belopp

Om inte något annat följer av 17—22 § är studiepenningen per månad

1) för en studerande som bor hos sin förälder 230 mark i högskolor och 130 mark i andra läroanstalter, om den studerande är yngre än 20 år, samt 630 mark i högskolor och 380 mark i andra läroanstalter, om den studerande har fyllt 20 år,

2) för en studerande som bor någon annanstans än hos sin förälder 750 mark i högskolor och 500 mark i andra läroanstalter, om den studerande är yngre än 18 år, samt

3) för en studerande som bor någon annanstans än hos sin förälder 1 540 mark i högskolor och 1 270 mark i andra läroanstalter, om den studerande har fyllt 18 år eller är gift eller underhållsskyldig.

Om en studerande bor i en bostad som han eller hon hyr av sin förälder eller som ägs av föräldern och den finns i samma fastighet som föräldrarnas stadigvarande bostad, beviljas studiepenning till samma belopp som till en studerande som bor hos sin förälder.

Genom förordning kan stadgas att studiepenningens belopp också i andra läroanstalter är detsamma som i högskolorna, om

Förslagen lydelse

11 §

Studiepenningens belopp

Om inte något annat följer av 17—22 § är studiepenningen per månad

1) för en studerande som bor hos sin förälder *38,68 euro* i högskolor och *21,86 euro* i andra läroanstalter, om den studerande är yngre än 20 år, samt *105,96 euro* i högskolor och *63,91 euro* i andra läroanstalter, om den studerande har fyllt 20 år,

2) för en studerande som bor någon annanstans än hos sin förälder *126,14 euro* i högskolor och *84,09 euro* i andra läroanstalter, om den studerande är yngre än 18 år, samt

3) för en studerande som bor någon annanstans än hos sin förälder *259,01 euro* i högskolor och *213,60 euro* i andra läroanstalter, om den studerande har fyllt 18 år eller är gift eller underhållsskyldig.

Om en studerande bor i en bostad som han eller hon hyr av sin förälder eller som ägs av föräldern och den finns i samma fastighet som föräldrarnas stadigvarande bostad, beviljas studiepenning till samma belopp som till en studerande som bor hos sin förälder.

Genom förordning *av statsrådet* kan *bestämmas* att studiepenningens belopp också i andra läroanstalter är detsamma som i

Gällande lydelse

inga studiesociala förmåner är förbundna med studierna.

Om föräldrarnas sammanlagda nettoförvärvs- och nettokapitalinkomster enligt 30 § inkomstskattelagen är högst 82 000 mark per år, kan studiepenningen höjas enligt följande:

en studiepenning på 230 mark med högst 350 mark,

en studiepenning på 130 mark med högst 250 mark,

en studiepenning på 630 mark med högst 750 mark,

en studiepenning på 380 mark med högst 500 mark

en studiepenning på 750 mark med högst 750 mark och

en studiepenning på 500 mark med högst 500 mark.

Höjningen minskas med 10 procent för varje helt belopp av 8 200 mark som överskrider inkomstgränsen. Om den sammanlagda inkomsten överstiger 155 000 mark per år betalas ingen höjning.

Rätten till åldersrelaterad högre studiepenning enligt 1 mom. 1 och 3 punkten uppkommer i början av den månad då stödtagaren uppnår den ålder som anges i respektive punkt.

13 §

Vuxenstudiepenningens belopp

Vuxenstudiepenningen är 25 procent av nivån på den studerandes fasta skattepliktiga förvärvsinkomster eller motsvarande inkomster per månad före studierna, dock minst 1 540 mark och högst 2 800 mark i månaden.

14 a §

Bostadstilläggets belopp

Bostadstillägget är 80 procent av månadshyran, bruksvederlaget eller med dessa jämförbara månatliga boendekostnader av fast storlek enligt hyresavtalet eller bostads-

Föreslagen lydelse

högskolorna, om inga studiesociala förmåner är förbundna med studierna.

Om föräldrarnas sammanlagda nettoförvärvs- och nettokapitalinkomster enligt 30 § inkomstskattelagen (1535/1992) är högst 13 800 euro per år, kan studiepenningen höjas enligt följande:

1) en studiepenning på 38,68 euro med högst 58,87 euro,

2) en studiepenning på 21,86 euro med högst 42,05 euro,

3) en studiepenning på 105,96 euro med högst 126,14 euro,

4) en studiepenning på 63,91 euro med högst 84,09 euro,

5) en studiepenning på 126,14 euro med högst 126,14 euro, och

6) en studiepenning på 84,09 euro med högst 84,09 euro.

Höjningen minskas med 10 procent för varje helt belopp av 1 380 euro som överskrider inkomstgränsen. Om den sammanlagda inkomsten överstiger 26 100 euro per år betalas ingen höjning.

Rätten till åldersrelaterad högre studiepenning enligt 1 mom. 1 och 3 punkten uppkommer i början av den månad då stödtagaren uppnår den ålder som anges i respektive punkt.

13 §

Vuxenstudiepenningens belopp

Vuxenstudiepenningen är 25 procent av nivån på den studerandes fasta skattepliktiga förvärvsinkomster eller motsvarande inkomster per månad före studierna, dock minst 259,01 euro och högst 470,93 euro i månaden.

14 a §

Bostadstilläggets belopp

Bostadstillägget är 80 procent av månadshyran, bruksvederlaget eller med dessa jämförbara månatliga boendekostnader av fast storlek enligt hyresavtalet eller bostads-

rättsavtalet. När bostadstillägg beviljas beaktas inte boendekostnader till den del de överstiger 1 275 mark. En studerandes andel av boendekostnaderna fås genom att boendekostnaderna för hela bostaden divideras med antalet boende, om inte någon annan fördelningsgrund godkänns av särskilda skäl.

Om en studerande bor i en bostad som han hyr av sin förälder eller som hans förälder äger, är bostadstillägget högst 350 mark i månaden. Bostadstillägget för en studerande som studerar på avgiftsbelagda linjer vid en folkhögskola eller ett idrottsutbildningscenter är 350 mark i månaden, om den studerande bor i läroanstaltens elevhem.

Bostadstillägget för den som studerar utomlands är 1 075 mark i månaden. Undervisningsministeriet kan bestämma att bostadstillägget för den som studerar utomlands är mindre än detta, om hyresnivån i studielandet är låg.

Bostadstillägg betalas inte, om boendekostnaderna understiger 200 mark i månaden.

16 §

Statsborgens storlek

Beloppet av statsborgens för studielån är 1 300 mark per stödmånad för den som fyllt 18 år, för den som får vuxenstudiepenning eller vuxenutbildningsstöd dock 1 800 mark. Om den sökande är yngre än 18 år beviljas 900 mark i borgen. Rätten till högre statsborgens börjar vid ingången av den månad då den studerande fyller 18 år.

Om beloppet av statsborgens för den som studerar utomlands bestäms genom förordning av statsrådet.

Under de terminer då den studerande får studiestöd eller vuxenutbildningsstöd höjs beloppet av statsborgens med det tillägg på studielånet som kreditinstitutet beviljar honom eller henne för betalning av den ränta på studielånet som förfaller till betalning under studieåret.

rättsavtalet. När bostadstillägg beviljas beaktas inte boendekostnader till den del de överstiger 214,44 euro. En studerandes andel av boendekostnaderna fås genom att boendekostnaderna för hela bostaden divideras med antalet boende, om inte någon annan fördelningsgrund godkänns av särskilda skäl.

Om en studerande bor i en bostad som han eller hon hyr av sin förälder eller som föräldern äger, är bostadstillägget högst 58,87 euro i månaden. Bostadstillägget för en studerande som studerar på avgiftsbelagda linjer vid en folkhögskola eller ett idrottsutbildningscenter är 58,87 euro i månaden, om den studerande bor i läroanstaltens elevhem.

Bostadstillägget för den som studerar utomlands är 180,80 euro i månaden. Undervisningsministeriet kan bestämma att bostadstillägget för den som studerar utomlands är mindre än detta, om hyresnivån i studielandet är låg.

Bostadstillägg betalas inte, om boendekostnaderna understiger 33,63 euro i månaden.

16 §

Statsborgens storlek

Beloppet av statsborgens för studielån är 220 euro per stödmånad för den som fyllt 18 år, för den som får vuxenstudiepenning eller vuxenutbildningsstöd dock 310 euro. Om den sökande är yngre än 18 år beviljas 160 euro i borgen. Rätten till högre statsborgens börjar vid ingången av den månad då den studerande fyller 18 år. *Beloppet av statsborgens för studielån för den som studerar utomlands är 360 euro per stödmånad.*

Under de terminer då den studerande får studiestöd eller vuxenutbildningsstöd höjs beloppet av statsborgens med det tillägg på studielånet som kreditinstitutet beviljar den studerande för betalning av den ränta på studielånet som förfaller till betalning under studieåret.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

17 §

Hur studerandens egna inkomster inverkar på studiepenningen och bostadstillägget

En studerande kan under ett kalenderår utöver studiepenning och vuxenstudiepenning ha andra skattepliktiga inkomster och stipendier som är avsedda att trygga utkomsten till ett belopp som kallas fribelopp. Fribeloppet räknas så att studeranden kan ha

- 1) inkomster uppgående till 3 000 mark för varje månad då han har fått studiepenning eller bostadstillägg, samt
- 2) inkomster uppgående till 9 000 mark för varje månad då han inte har fått studiepenning eller bostadstillägg.

17 §

Hur studerandens egna inkomster inverkar på studiepenningen och bostadstillägget

En studerande kan under ett kalenderår utöver studiepenning och vuxenstudiepenning ha andra skattepliktiga inkomster och stipendier som är avsedda att trygga utkomsten till ett belopp som kallas fribelopp. Fribeloppet räknas så att studeranden kan ha

- 1) inkomster uppgående till 505 euro för varje månad då han *eller hon* har fått studiepenning eller bostadstillägg, samt
- 2) inkomster uppgående till 1 515 euro för varje månad då han *eller hon* inte har fått studiepenning eller bostadstillägg.

18 §

Inkomsternas inverkan på vuxenstudiepenningen

En studerande har rätt till vuxenstudiepenning om hans andra skattepliktiga inkomster eller ett stipendium som är avsett att trygga utkomsten uppgår till i genomsnitt högst 2 000 mark i månaden under terminens stödmånader. Som inkomst betraktas dock inte yrkesutbildningsbidrag och vuxenutbildningstillägg till avgångsbidrag som betalas med stöd av lagen om utbildnings- och avgångsbidragsfonden (537/90) eller statstjänstemannalagen (755/86) eller med stöd av någon annan lag.

En studerande har rätt till vuxenstudiepenning om de andra skattepliktiga inkomsterna eller ett stipendium som är avsett att trygga utkomsten uppgår till i genomsnitt högst 340 euro i månaden under terminens stödmånader. Som inkomst betraktas dock inte yrkesutbildningsbidrag och vuxenutbildningstillägg till avgångsbidrag som betalas med stöd av lagen om utbildnings- och avgångsbidragsfonden (537/1990) eller statstjänstemannalagen (750/1994) eller med stöd av någon annan lag.

19 §

Beaktande av föräldrarnas inkomster

En studerande har rätt till studiepenning och bostadstillägg till fullt belopp om föräldrarnas sammanlagda nettoförvärvs- och nettokapitalinkomster enligt 30 § inkomstskattelagen är högst 162 000 mark per år. Studiepenningen och bostadstillägget mins-

En studerande har rätt till studiepenning och bostadstillägg till fullt belopp, om föräldrarnas sammanlagda nettoförvärvs- och nettokapitalinkomster enligt 30 § inkomstskattelagen är högst 27 300 euro per år. Studiepenningen och bostadstillägget mins-

kas med fem procent för varje helt belopp av 4 000 mark som överskrider inkomstgränsen.

19 a §

Beaktande av make när bostadstillägg beviljas

En studerande har rätt till bostadstillägg till fullt belopp om makens nettoförvärvs- och nettokapitalinkomster enligt 30 § inkomstskattelagen är högst 90 000 mark per år. Bostadstillägget minskas med 10 procent för varje helt belopp av 4 000 mark som överskrider inkomstgränsen.

Om makarna inte bor i samma bostad beaktas dock inte makens inkomster.

21 §

Minsta belopp som beviljas och avrundning

Studiepenning och bostadstillägg beviljas inte, om det sammanlagda beloppet av en månadspost understiger 50 mark.

Om avrundning av månadsbeloppet av studiepenningen och bostadstillägget stadgas genom förordning.

kas med fem procent för varje helt belopp av 680 euro som överskrider inkomstgränsen.

19 a §

*Beaktande av **makens inkomster** när bostadstillägg beviljas*

En studerande har rätt till bostadstillägg till fullt belopp om makens nettoförvärvs- och nettokapitalinkomster enligt 30 § inkomstskattelagen är högst 15 200 euro per år. Bostadstillägget minskas med 10 procent för varje helt belopp av 680 euro som överskrider inkomstgränsen.

Om makarna inte bor i samma bostad beaktas dock inte makens inkomster.

21 §

Minsta belopp som beviljas

Studiepenning och bostadstillägg beviljas inte, om det sammanlagda beloppet av en månadspost understiger 8,40 euro.

27 §

Återkrav

Om en studerandes årsinkomst enligt 17 § 1 mom. överstiger fribeloppet, återkrävs en stödmånads studiepenning och bostadstillägg för varje påbörjat överstigande belopp av 6 000 mark i kronologisk ordning med början från kalenderårets sista stödmånad. Om fribeloppet har överskridits med högst 1 000 mark, återkrävs dock inte stöd som betalats ut till för stort belopp. Stödtagaren ges ett förslag till beslut om återkrav av stöd som betalats ut till för stort belopp. Beslutet enligt förslaget träder i kraft, om stödtagaren inte inom den tid som reserverats för anförande av besvär skriftligen begär att

Om en studerandes årsinkomst enligt 17 § 1 mom. överstiger fribeloppet, återkrävs en stödmånads studiepenning och bostadstillägg för varje påbörjat överstigande belopp av 1 010 euro i kronologisk ordning med början från kalenderårets sista stödmånad. Om fribeloppet har överskridits med högst 170 euro, återkrävs dock inte stöd som betalats ut till för stort belopp. Stödtagaren ges ett förslag till beslut om återkrav av stöd som betalats ut till för stort belopp. Beslutet enligt förslaget träder i kraft, om stödtagaren inte inom den tid som reserverats för anförande av besvär skriftligen begär att

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

ärendet skall behandlas på nytt.

ärendet skall behandlas på nytt.

46 §

Finansiering

Folkpensionsanstalten skall fem vardagar före den dag då studiepenningarna, vuxenstudiepenningarna och bostadstilläggen betalas meddela staten en uppskattning av beloppet av de studiepenningar, vuxenstudiepenningar, bostadstillägg, borgensansvar och måltidsstöd som skall betalas den följande månaden. Staten skall senast en vardag före nämnda betalningsdag på basis av meddelandet betala folkpensionsanstalten det markbelopp som anges i meddelandet.

Folkpensionsanstalten skall fem vardagar före den dag då studiepenningarna, vuxenstudiepenningarna och bostadstilläggen betalas meddela staten en uppskattning av beloppet av de studiepenningar, vuxenstudiepenningar, bostadstillägg, borgensansvar och måltidsstöd som skall betalas den följande månaden. Staten skall senast en vardag före nämnda betalningsdag på basis av meddelandet betala *Folkpensionsanstalten* det *belopp* som anges i meddelandet.

48 §

Höjning av förmån

De belopp som stadgas i denna lag kan höjas genom förordning.

48 §

Höjning av förmån

De belopp som *anges* i denna lag kan höjas genom förordning *av statsrådet*.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2002. Dock tillämpas 27 § 4 mom. för första gången på återkrav som gäller 2001.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.